

محصولات کشاورزی ژنتیکی و تجارت آزاد

در کنفرانس کارتاخینا به خود حق می‌دهند با واردات بعضی از محصولات مخالفت کنند. (بیشتر هم اروپایی‌ها بر سر واردات گوشت گاو هورمونی اختلاف داشتند)، اما اروپا یک مشکل دیگر هم دارد و آن عبارت است از امکان بروز اشکال بر سر راه صادرات محصولات کشاورزی اروپایی که به روش دست‌ورزی ژنتیکی تولید شده‌اند. مشکل اینجاست که اروپا به محصولات خود اطمینان دارد. اما به محصولات آمریکایی اعتماد ندارد.

در کنفرانس کارتاخینا کشورهای مالزی و ایتوبی هم با تصویب هر نوع توافق یا قرارداد به نفع آمریکا مخالفت کرده‌اند.

مأخذ: ریترز دایجست - مارس ۱۹۹۹

برگردان از بخش ترجمه «گزارش»

دست‌ورزی شده است.

بقیه کشورهای حاضر در کنفرانس کارتاخینا به سه دسته تقسیم می‌شوند. کشورهایی که صنایع فن‌آوری زیستی (بیوتکنولوژی) رو به رشد دارند؛ مانند آرژانتین (دومین تولید کننده محصولات دست‌ورزی شده ژنتیکی)، استرالیا، کانادا، مکزیک و آمریکا. به‌ویژه آرژانتین و کانادا با هرگونه تلاش برای جدا کردن محصولات کشاورزی متعارف و آن‌ها که از لحاظ ژنتیکی دست‌ورزی شده‌اند مخالف هستند. این دو کشور مدعی‌اند که اگر قرار باشد مثلاً بین دانه روغن سویای متعارف و غیر متعارف دست‌ورزی شده تفاوت قائل شویم هزینه حمل‌ونقل، انبار و توزیع آن تا بیست درصد افزایش می‌یابد.

در مقابل، گروه دیگری از کشورها قرار دارند که شامل کشورهای آفریقایی، مالزی در آسیا و

تعدادی از کشورهای

آمریکای لاتین می‌شود. این کشورها طرفدار پروتکل محدود کننده‌ای بر اساس حزم و احتیاط هستند. این گروه از کشورها فرض را بر این قرار می‌دهند که موجودات دست‌ورزی شده از لحاظ ژنتیکی (GMOS) مضر هستند، مگر خلاف آن ثابت شود. این کشورها می‌گویند پیش از فروش و تجارت جهانی این موجودات باید آزمایش‌های فراوانی بر روی آنها انجام شود تا بی‌خطری آنها به اثبات برسد.

اتحادیه اروپا در بین دو گروه دیگر جای می‌گیرد در این اتحادیه همانطور که در اول مقاله اشاره شد، افکار عمومی مار گزیده است و از ریسمان سیاه و سفید می‌ترسد. به همین دلیل نمایندگان اتحادیه اروپایی

مطبوعات بریتانیا و به طور کلی اروپا، در پی تأخیر دولت بریتانیا در افشای اطلاعات علمی مربوطه به جنون گاوی، نسبت به هرگونه اظهار نظر رسمی در مورد محصولات کشاورزی جدید که با دست‌ورزی ژنتیکی تولید می‌شود، بدبین و مشکوکند. اما در آمریکا سویای دست‌ورزی ژنتیکی شده در مساحت هفت میلیون جریب (حدود ۲/۸ میلیون هکتار) تولید می‌شود. این نوع سویا که ژن‌های مقاوم در برابر آفت‌ها دارد سبب شده تا ۱۹۰ میلیون دلار در هزینه‌های مربوط به مصرف حشره‌کش صرفه‌جویی شود.

حال ببینیم تجارت آزاد که آمریکا بر تحقق یافتن آن اصرار فراوان دارد، بر سر خرید و فروش محصولات کشاورزی جدید دست‌ورزی شده از لحاظ ژنتیکی چه می‌آورد:

ژن و تجارت آزاد

کسانی که به نظریه توطئه باور دارند تعجب نمی‌کنند که این روزها در بریتانیا بر سر ایمنی محصولات کشاورزی جدید دست‌ورزی شده از لحاظ ژنتیکی جنجال بر پا شده است.

در اواسط بهمن ماه سال گذشته هیأت‌های نمایندگی ۱۷۵ کشور جهان در پایتخت کلمبیا، و در محلی موسوم به کارتاخینا گرد آمدند تا برای دادوستد موجودات از لحاظ ژنتیکی دست‌ورزی شده، که به جی.ام.اواس (GMOS) موسومند، پروتکلی به تصویب برسانند.

این پروتکل که به پروتکل ایمنی زیستی (Biosafety protocol) هم معروف شده بسیار جنجالی است. بر سر راه اجرای این پروتکل یک مشکل وجود دارد، و آن آمریکا است. ایالات متحده عضو میثاق حفظ تنوع زیستی که در ۱۹۹۲ در ریودوژانیرو در کنفرانس زمین، به تصویب رسید، نیست. بنابراین آمریکا پروتکل ایمنی زیستی را هم امضاء نمی‌کند زیرا این پروتکل را به عنوان بندی از همان میثاق حفظ تنوع زیستی می‌داند.

نماینده آمریکا در کنفرانس کارتاخینا معتقد است که این پروتکل، در صورت تصویب برای تجارت آزاد محدودیت ایجاد می‌کند. زیرا آمریکا هر ساله پنجاه میلیارد دلار محصولات کشاورزی صادر می‌کند که این صادرات هم در چارچوب قوانین سازمان تجارت جهانی انجام می‌شود.

بخش عمده‌ای از این پنجاه میلیارد صادرات محصولات کشاورزی هم از لحاظ ژنتیکی

ایران الکترونیک

IRAN ELECTRONIC

وارد کننده و توزیع کننده قطعات الکترونیک

نیمه هادی، رله، فیبر نوری، سنسور

بلندگو، هسته فریت، فلج

قطعات اختصاصی طبق سفارش مشتری

بازرگانی امیری

تهران، خیابان مطهری، بعد از خیابان مفتح، خیابان مهرداد، شماره ۱۰

تلفن: ۸۸۳۱۹۸۱، ۸۸۲۹۵۱۳

فاکس: ۸۸۳۱۹۸۱، ۸۳۲۶۴۴